

собствената си съдба и бъднини. Обладан го е великият копнеж на Ницше за образцовия човек - „тая последна останка от бога между хората“ . Вдъхновен е от неговия призив да превърнем „в нещо човешки мислимо, човешки видимо, човешки чувствано“ онова, което предполагаме като Бог. Да свалим Бога на земята. Сами да станем богове. Смисълът на това превращение е стремежът към извисяване. Такава е основата на Нищевата философия, която е преди всичко философия на морала. Бъдещият писател явно прегръща схващането на Ницше за Свръхчовека като нещо земно и постижимо, като повик за ежедневно усъвършенстване, за вечно духовно движение напред и нагоре. Защото „целта на човечеството е в неговите висши идеали“, а голямата личност е гаранция за просперитета на обществото. Изграждан по формулата „за най-пълното съвършенство на всички неща“, синът на В. Харизанова възприема дълга си на писател като мисия на посредник между мечтата на Ницше и своите съвременници, както Заратустра носи огън на спящите, както пустинниците идат, за да даряват. Той споделя идеята на философа за изграждане на личността като художествен процес, за голямото място на изкуството при създаването както на високонравствената, така и на изящната личност. Всичко това ще да е станало предпоставка за оная морализаторска струя, която ни залива в ранните му работи и особено в романа „Поручик Бенц“, за оная настъпателност при поднасяне на човешките ценности, характерна за тази творба. А оттук и още една особеност на „Поручик Бенц“ - изобилието на сентенции в текста, твърде смели и твърде претенциозни за житейския опит на автора. Открил ги е като любим изказ у Ницше и ги е оценил като средство да впечатлява, да подпомага запаметяването, да превръща мисълта си в максима, т.е. да въздейства. При това те му дават възможност да прояви своя изискан вкус и артистичност. Правят от книгата му послание до един предпочитан кръг читатели. И съвсем естествено се свързват със смелостта му да се опита да наложи и утвърди с една първа книга тенденции, които са се появили в българската литература, но още не са успели да си проправят път.

В копнежа си по възвишен приятел-съмишленник, когото не открива в живота, Ницше създава царя-философ Заратустра. По същия начин, за да утоли болезнената потребност да се разкрие пред някого, Д. Димов създава Айтел Бенц. Този герой му е потребен, за да се бори активно за усъвършенстването на човека. В лицето на Бенц начеващият писател си намира другар, сътворец, съжетвар в смисъла, който влага в тези понятия Ницше.